

bejdsmraader, hvor der er Tale om Arbejde, som er nødvendigt for at redde Værdier fra Undergang, dels for de enkelte Personers Bedkommende og dels for Samfundets. Det er selvfølgelig nødvendigt, at disse Værdier ikke gaa til Grunde og man maa derfor arbejde jaalænge, indtil Værdierne ere frelst. Derfor findes der i Lovforslaget en Række Undtagelser, som jeg ikke alle skal omtale nærmere; jeg skal kun anføre ganske enkelte af dem. Saaledes Arbejdet ved Landbruget. Ikke saaledes at forstaa, at vi mene, at Landbruget helt skal undtages fra normal Arbejdstid; thi vi mene at Landarbejdernes Forhold i meget høj Grad ere overensstemmende med Købstadsarbejdernes Forhold i mange Henseender endogaa værre, og derfor trænges der lige saa fuldt, maaste i endnu højere Grad til en Ordning af disse Forhold, end til en Ordning af Købstadsarbejdernes Forhold. Paa den anden Side er der Værdier, der kunne gaa til Grunde . . . (Uro i Salen).

Formanden: Der tales vel højt i Salen; der bør være noget mere Stilhed.

Rundsen: . . . hvis der ikke her gøres Undtagelser, og derfor mene vi, at disse Forhold bør nærmere underjages med Hensyn til, hvor Grænsen skal drages mellem det Arbejde, der nødvendig maa udføres og det Arbejde, hvormed Arbejdstiden kan indskrænktes. Derfor have vi i Lovforslaget foreslaaet, at der paa Indenrigsministerens Foranstaltning søges Oplysninger med Hensyn hertil, saaledes at man senere vil komme til en forlortet Arbejdstid ogsaa for Landarbejderne. Det samme gælder med Hensyn til Jiskeri. Ogsaa der kan der gaa betydelige Værdier til Grunde, dersom der ikke arbejdes i den Tid, det er nødvendigt at arbejde. Men paa den anden Side er Jiskeriet en saa anstrængende Gærning, at man maa underjage, om det ikke skulde være muligt ogsaa paa dette Omraade at kunne forlorte Arbejdstiden. Jeg tror det vilde være muligt for en stor Del af Jiskeriets Bedkommende, navnlig med Hensyn til det store Havfiskeri, tror jeg, det vilde være muligt at fastslaa Negler, der kunne bevirkte, at de Arbejdere, der ere beskæftigede dermed, kunne faa en begrændset Arbejdstid, saaledes at de kunne nyde de Goder deraf, som efter Hensigten skulle blive Arbejderne i Almindelighed til Del derved. — Jeg skal endnu kun tilføje med Hensyn til denne Side af Sagen, at der rimeligvis foruden de Undtagelser, vi have fremjat i Lovforslaget, kan være Grund til at gøre andre Undtagelser. Med Hensyn

til dette Spørgsmaal vil jeg betegne Lovforslaget som et Grundlag for en Forhandling, hvorigennem man kan søge disse Undtagelser fastslaaede, saa at man kan faa Lovforslaget formet saaledes, at det ikke træder berettigede Interesser i Vejen, men dog alligevel skaffer Arbejderne paa alle Omraader de Goder, som det er muligt for dem at opnaa.

Saa skal jeg endelig ganske kort omtale Slutningsbestemmelsen i Lovforslaget. Den angaar Tilsynet med Lovens Overholdelse og Straffebestemmelserne. Vi ønske ikke særlig, at disse Forhold skulle gøres til Genstand for Politiumdersøgelse, eller at Politiet overhovedet skal have med Arbejdsforholdets Ordning eller med Tilsynet dermed at gøre. Vi ønske principielt paa dette Omraade, at der skal oprettes en Institution paa Basis af et Selbsthjælpsprincip for Industri, Landbrug og Jiskeri, som kan have hele denne Ordning i sin Haand, som kan føre Tilsyn med Ordningen, og som i de Tilfælde, hvor der ikke bliver Tale om strænge Straffe, kan diktere de Bøder, som det vil blive nødvendigt at diktere for at skaffe Lovens Respekt. Men naar vi ikke have foreslaaet saadanne Institutioner, saa er det af den Grund, at vi mene, at naar der skal oprettes saadanne Institutioner i vort Samfund, skulle de have en mere udvidet Virksomhed med Hensyn til Arbejdsordningen, end dette Forslag indeholder, saa skulde der gives Arbejderlove i endnu større Omfang og af endnu mere indgribende Betydning, end dette Forslag har. Men dersom der skulde være Døstter hos de forskellige Faktorer, hvis Interesser berøres af denne Sag, om, at de i Stedet for det foreslaaede Tilsyn ønske saadanne Institutioner oprettede, ere vi selvfølgelig villige til at gaa med hertil, og denne Tanke er jo heller ikke saa helt fremmed for Lovgivningsmagten i Danmark. Med i det andet Ting foreligger der for Døsttiffet et Forslag med Hensyn til Ulykkesforsikring, i hvilket der er foreslaaet Oprettelsen af et Arbejderraad, som skal vælges paa Basis af almindelig Valgret af alle, som ere interesserede i Sagen, saa vel Arbejdere som Arbejdsgivere. Angaaende dette Forslag i sin Almindelighed skal jeg ikke udtale mig, men kun anføre, at det, at der foreligger Forslag derom, viser, at der udenfor vor Kreds er Folk, som have haft deres Opmærksomhed henvendt paa Oprettelsen af saadanne Institutioner — de kaldes der Arbejderraad, jeg vil henvæne dem Arbejdertamre eller Boldgiftsretter — og jeg antager derfor ikke, at det vilde støde paa uovervindelige Vanskeligheder, naar man kommer ind paa videre Lovgivning paa Ar-